

Gij Vax Doekbaih

☐ Moz Gingcunh sij Veiz Yinviz hoiz / 莫景春 著 韦运益 译

Ngeih

Aiqdwg aenvih ranz Ahgvei gaxgonq miz gienzseiq, vunz bingzciengz gig noix ndaej haeuj–daengz ndaw ranz bae lauh, dan youq baihrog ciengz sangngau de dingq sing vunz, roxnaeuz youq rog dou gyanghongh damq gyaeuj, caegcaeg yawj ndaw hongh laeglaep neix saek mbat. Ranz Ahgvei yienghneix couh raen saenzmaed lo, haujlai gojgaeq cungj dwg daj vunz ciuhgonq cienz daeuj. Seizneix yaek lid aen ranz saenzmaed gaeuqgeq neix lo, vunz daeuj yawj couh gag lai hwnjdaeuj, ca mbouj lai boux hoengq cungj daeuj lo.

Giz lid ranz caen nauhyied, lumj gvaq ciet nei. Miz mbwk miz sai、miz geq miz coz, ceiq angq dwg gyoengq mehmbwk banlaux haenx, cijcij cekcek lwnh mbouj dingz, lauheiq laeuh gijmaz bae. Lij miz vix neix vix de、laeglemx gangjavah. Lumjnaeuz doiq ranz Ahgvei, moix boux cungj miz siengjgap swdgeij. Gaxgonq haujlai vunz daegbied dwg bouxgeq, cungj gyaez aeu ranz Ahgvei dangguh dijbauj daeuj yawj, miz mbouj miz saeh, cungj lai noix gvaqdaeuj yawj yaep ndeu. Lauheiq aen ranzgeq neix dawz miz haujlai ngeixdauq gyaeundeidei lo. Neix dauqdaeide dwg aen ranz aen nienzdaide de ceiq baenziengh haenx. Seizneix aenranz gaenq doekbaih liux caez lo, ciengz deng fwn iemq, lak bae vengq iq ndeu, giz daemq deng duznou vat caez. Mbangj vax dingjranz deng rumz gwenj fan, gij ronghndit roh roengz fwdwd. Baez yawj lajdeih, gizgiz gumz raemx, dingqgangj ngoenz fwn doek Ahgvei youq ndawranz lij gang liengj.

Youq ndaw gyoengqvunz nauhyied, miz geij boux yiengh lumj ganbu haenx cingq yaengx aen sienggih, naeuz veibau cingzgvang Ahgvei gvaq, baihgwnz doengzeiq ranzvax dangguh ranzvaih gaijguh, yaek lid lo. Gij vah boux ganbu banggungz hawj ndawsim gou raeujrub fouzbeij, siengjsiengj geij bi neix daeuj, ndaw mbanj caen dwg bienqvaq hungloet, yienzlaiz diuz roen haeuj mbanj bongzbat de ndaej dienz bingz lo, buq rinsa, dauj suiyniz, bienqbaenz diuzroen bingzbwd raeuzrwd ndeu. Vunz byaij youq gwnzde, cwxcaih dangqmaz. Lij miz doenghnaz najmbanj de, ciengz deng rengx deng sauq. Mwh fwn doek, goengqbya hung laeng mbanj fat raemxrongz, dumh vamiuz caez, yingjyangj soucingz. Sam haj aen singhgiz mbouj miz fwn, reihnaz rengx dek, vamiuz sauq roz, canjliengh daih gemj. Suijlibu hwnjguh miengraemx le, yungh suiyniz daeb baenz diuz mieng. Mwh fwn lai, raemxrongz couh gvai gvai riengz diuz mieng baiz haeuj ndaw dah iq bae; mwh mbouj fwn doek, couh hai daemz, hawj raemx swnh diuz mieng gag bae dwk reihnaz. Gyoengqvunz mbanjranz ndwenngoenz yied daeuj yied hoengh.

Fumzfazfaz, fumzfazfaz, doemq lo. Gyoengq–vunz fwt swenj hwnjdaeuj, angqhemq mbouj dingz, lumjnaeuz caeux couh deqmuengh aen ranz naeuh neix doemq lo. Mienh ciengz sang hung neix gungzgangz doemq lo, vunz mbanjranz cij rox gep vax ndeu miz hamzeiq laeg dangqmaz! Mbouj miz ciengzhumx sang laeg, aen hongh neix couh lohndang youq dangqnaj vunz mbanjranz, gij rindiuz caezcingj gvigawj haenx bingzbwd buq youq, mizmbangj gaenq deng ndwenngoenz caij baenz geij aen gumz laegluemx, cang rim gij bienqvaq hungloet. Gij rin neix yienzbonj youq gwnz bya, cix deng vunz saeqsim dik gaek, an youq gizneix, gig

二

也许因为以前阿桂家是大户人家，一般人很少能进到家里面去串门，只在高高的围墙外听听声音，或者在院门口探头，偷偷朝幽深的院里望了望。阿桂家于是就显得神秘兮兮的，很多的故事都是从上辈人传来的。现在神秘古老的房子要拆了，来的人自然多，几乎闲着的人都来了。

扒房子的现场真热闹，像是过节一样。有男有女、有老有少，最兴奋的是那些老字辈的女人家，叽叽喳喳地议论个不停，生怕错过了什么。还有指指点点的、窃窃私语的。似乎对阿桂家，每个人都有自己的想法。之前很多人特别是老年人，都喜欢把阿桂家当作宝贝一样看待，有事没事，都三三两两过来看看。也许这个老房子承载着他们太多美好的回忆了。这毕竟是他们那个年代最豪华的房子。现在房子已经破烂不堪了，墙被雨水侵蚀，塌了一小块，低处部分被老鼠挖得遍体鳞伤。屋顶瓦片被风吹翻了一些，光线纷纷漏下。一看地面，雨坑点点，听说阿桂下雨天都要在屋里撑着伞。

在热闹的人群中，有几个干部模样的人正在举着照相机，说把阿桂的情况作了汇报，上级部门同意把瓦房当危房改造，要拆除了。扶贫干部的话让我内心感到无比温暖，想想这几年来，村里确实发生了巨大变化，原来进村的那条泥泞不堪的泥水路被填平了，铺上沙石，倒上水泥，变成了平坦光滑的水泥路。人走在上面，格外舒坦。还有村前那片良田，常面临旱涝的威胁。下雨的时候，村后的大山暴发洪水，淹没了庄稼，影响了收成。没雨三五个星期，土地开裂，庄稼枯黄，产量大减。水利部门兴修了水渠，用水泥砌起了水沟。雨水多的时候，洪水就乖乖地沿着水沟排到小河里；没下雨的时候，就打开水塘，让水顺着水沟自行去浇灌农田。乡亲们的日子是越过越红火。

哗啦啦，哗啦啦，倒了。人们惊叫起来，欢呼不已，似乎早已期待这烂房子倒了。高大的深墙轰然倒下后，村里的人才发现一块瓦片的含义有多么深刻！没有了高深的围墙，这个院子便赤裸裸地暴露在村人面前，那些整齐划一的方石条平平地铺着，有的已经被岁月踏出几个深深的凹处，盛满了沧桑。这些石头原来待在山上，却被人们精雕细琢，安放到这里来，多么不容易。还有大大小小的石凳，摆在院子中间，似乎在静静地等待主人的归来，将一杯热气腾腾的茶放到这里，边抿边踌躇满志地看看自己的庭院。几只石雕的花盆已经爬满了苔藓，斑斑驳驳，一动不动，沉醉在美好的往事回忆之中。看看这些旧物，想想这里当年是何等的繁盛！这些高高在上的瓦片傲视着全村的一切，昭示着一种富贵和尊严。

石制的器具耐忍着岁月的磨蚀，坚硬如初，但瓦片受不了，每一阵风都会吹翻几片，每一滴雨都能腐蚀几孔。不知不觉地有些腐软了，有小草偷偷从瓦缝中长出来，骄傲地宣告它的胜利。

村里的房子都变得那么漂亮了，剩下这么一座破烂的老房子，让看到的人觉得很刺眼。阿桂在一旁也憨憨地笑着，自己没能力，住在里面是那么提心吊胆。乡里组织拆房的几个年轻人戴着安全帽，爬上房顶先拆下梁椽，然后下来拉倒几根柱子，动作麻利干脆。乌黑残缺的瓦片纷纷掉落，腾起一股股灰尘。几个老人远远地看着，眼睛有些湿润。等到整个屋顶都扒完了，他们颤颤巍巍地走过去，轻手轻脚地拣起一片瓦，依依不舍地走了。

看着老人们渐行渐远的背影，我突然想到早上祖父怪异的神情，一下子豁然开朗。

三

在童年的记忆里，村里有些人家还盖着草房。家乡是窝在一个山沟沟里，寸土是金。土都是从石缝里抠出来的，堆在一起便是田地。哪敢挖土烧瓦片呢！阿桂家算是村里的大户人家，祖父一辈的时候就买有一些田地，手头有些积蓄，就差人到山外买瓦片回来盖。从村里到山外，走十几里泥泞的山路，特别不容易。乡亲们除了买必要的油盐，一般是不轻易到山外去。（2）

mbouj yungzheih. Lijmiz daengqrin aen iq aen hung, baij youq gyang hongh, lumjnaeuz dinghdingh caj dwk bouxcawj dauqma, dawz cenj raemxcaz heiq ndatfofo ndeu coq youq gizneix, doq nyep doq daekeiq fwngfwng yawj dwk honghranz swdgeij. Daeuzraez raih rim geij aen batva, raizva dangqmaz, baez doengh mbouj doengh, maezcaem youq gojgaeq gyaeundeidei dauqngeix gaxgonq. Yawjyawj doenghgij doxgaiq gaeuq neix, siengjsiengj gizneix dangnienz dwg geijlai mwnhoengh! Gij vax sangngaungau neix yawjdaemq daengx mbanj, baijok cungj fouqmiz caeuq cungj miznaj ndeu.

Doenghgaiq aeu rin cauuhuh haenx naih ndaej ndwenngoenz muzcat, geng lumj goeknduj, hoeng gepvax dingj mbouj ndaej, raq rumz ndeu cungj gwenj fan geij gep, moix naed fwn cungj cimqnduk geij congh. Mbouj rox mbouj nyinh mizdi nduknaeuh lo, miz go’nya iq laeglemx maj ok geh vax daeuj, enjaek naeuz de ndaejhingz lo.

Gij ranz ndaw mbanj cungj bienq ndaej gyaeundeidei baenzde lo, lw roengz aen ranzgeq naeuhvaih baenzneix haenx, hawj boux yawj raen roxnyinh gig coegda. Ahgvei youq henz hix riungoekngoek, swdgeij mbouj miz bonjsaeh, youq ndawde dwglau baenzneix. Geij bouxcoz ndaw yangh cujciz daeuj lid ranz de daenj aen mauh–ancienz, bin hwnj dingjranz bae sien lid gakcej, liux le roengzdaeuj rag hoemj geij go saeu, din fwngz byotbyat. Gij vax ndaem vauq haenx doeksasa, faenx biu gomgom. Geij bouxgeq gyae gyae yawj dwk, da mizdi cumx. Caj daengz daengx aen dingjranz cungj lid liux le, gyoengqde saenzdikdik byaij gvaqbae, siujsim sisi gip hwnj gep vax ndeu, yaek deuz mbouj deuz nei byaij deuz lo.

Yawj gij ngaeuzaeng gyoengq bouxgeq yied bae yied gyae, gou sawqmw h siengj daengz banhaet daxgoeng mienhsaek geizheih, yaepyet couh sawq–mwh simsangj lo.

Sam

Dauqngeix seiziq, ndaw mbanj mizmbangj ranz lij hoemq ranzhaz. Mbanjranz comz youq ndaw mieng lueg ndeu, conq namh conq gim. Namh dwg youq geh rin dit okdaeuj, rom youq gizndeude couh baenz reihnaz. Gyawz gamj vat namh byaeu vax ne! Ranz Ahgvei suenq dwg ndaw mbanj ranzmizseiq ndeu, ciuh daxgoeng de couh cawx miz di reihnaz, miz di ngaenz, couh heuh vunz bae rog bya cawx vax dauqma hoemq. Daj ndaw mbanj daengz rog bya, byaij cibgeij leix roenbya boengz, gig mbouj yungzheih. Gyoengqvunz mbanjranz cawz le cawx gij gyu lauz noix mbouj ndaej haenx caixvaih, itbuen mbouj seizbienh ok rog bya bae. (2)

